

Õiguskantsler

Riigikogu liige Eduard Odinets
eduard.odinets@riigikogu.ee

Teie 06.10.2021 nr

Meie 15.10.2021 nr 10-2/211928/2106879

Valimisreklaam koolis

Austatud Eduard Odinets

Täna Teid pöördumise eest, milles tõstsite küsimuse haridusasutuste poliitilise erapooletuse kohta kohalike valimiste ajal. Kirjutasite, et Narva Keeltelütseumi direktor saatis lapsevanematele üleskutse toetada valimistel tema kandidatuuri, kasutades kirja kodusesse toimetamiseks kooliõpilasi ja andes lastele selle eest šokolaadi.

Eesti Noorteühenduste Liidu eestvedamisel ning Haridus- ja Teadusministeeriumi ja Õiguskantsleri Kantselei kaasabil uuendatud valimisi ja kooli puudutav [dokument](#) ei ole õigusakt. Dokumendis on kirjas üldised põhimõtted, juhised ja hea tava, mille järgimine aitab kaasa sellele, et haridusasutused säilitaksid erapooletuse kohalike valimiste ajal. Tavast kinnipidamine on üldisemalt poliitilise kultuuri küsimus.

Kandidaatidel pole iseenesest keelatud tutvustada haridusasutuses oma poliitilisi eesmärke ja valimislubadusi. Samuti võib koolides korraldada valimiseelseid üritusi, ent seejuures tuleb tagada kõigi kandidaatide võrdne kohtlemine. Igaüks saab koolijuhi või kooli pidaja tähelepanu juhtida erapooletuse põhimõtte rikkumisele ja paluda sobimatut käitumist korrigeerida. Eesti Noorteühenduste Liidu ja ministeeriumi esindajate sõnul on mõned rikkumised, millest neile on teatatud, just nõnda lahendatud.

Kuna praegusel juhul ei näinud Teie kirjeldatud olukorras midagi sobimatut ei koolijuht ega kooli pidaja, on võimalik toimunust teatada Haridus- ja Teadusministeeriumile, kes valvab koolide ja nende pidajate tegevuse õiguspärasuse üle ([põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse](#) § 84 lg 1). Põhiseaduse ja [haridusseaduse](#) (HaS) kohaselt tuleb hariduses järgida neutraalsuse põhimõtet (PS § 40 ja HaS § 2 lg 2). Samal seisukohal on ka Euroopa Inimõiguste Kohus, kes on öelnud, et riik peab haridusülesannete täitmisel tagama, et õpilastele edastataks teavet objektiivselt, kriitiliselt ja pluralistlikult.¹

Reklaamiseaduse nõuete järgimise üle teeb riiklikku järelevalvet Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet. Reklaam on koolihoones üldjuhul keelatud. Lubatud on vaid laste käitumist, üritusi, huviharidust või õppimisvõimalusi puudutav reklaam. Samuti võib koolis teha reklaami

¹ Parrest, Nele. Põhiseaduse [§ 37 komm. 6](#). - Eesti Vabariigi põhiseadus. Kommenteeritud väljaanne. 5., täiend. vlj. Ü. Madise jt (toim.). Tartu: sihtasutus Iuridicum 2020.

täiskasvanutele õppetöövälisel ajal. Kui soovite teada, kas Teie viidatud juhul oli tegu reklaamiga ja kas see oli reklaamiseaduse kohaselt lubatud või mitte, võite esitada avalduse Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile.

Teie kirjeldatud juhtumist on kirjutatud ka [ajakirjanduses](#). Juhtumi avalikuks tulek annab valijatele võimaluse anda sellele oma hinnang.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise